

۱ ۲ ۳ . ۴ ۵ ۶ ~

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف ادیب

جلد ۱-۸

۴ شعبان ۱۳۳۰ پنجشنبه ۵ تموز ۱۳۲۸

٢٠٢-٢٠ د.ع

قادیانك بوتون معنای جاذبه داری ، بوتون مدلول فتنه انگیزی سیم اوزرنده تیرر . كوزلك دینیلن صیاد روح شکاری قاشله كوز آراسنده آولار .

الماس ، آلتون وامثالی جانسز اجار ومعدنیات مجرد زینت نامنه قادیانك اوزرنده بولوندیغی ایچین ستری فرض اولسونده قادیانك بوتون معنای دل آشوبی اولان یوزك ، اولوچه فسونكارك ستری نهدن فرض اولسین ؟ یوز آچیلدقدن صوكر وارسین او الماسلر ، اوالتونلرده كورونسون !! یوز آچیق ایكن الماسلره ، آلتونلره كیم باقار ؟ اك چیركن برقادیان ایسترسه الماسلره غرق اولسون ینه كندیغی بكندیره مز . قادیانك تیزین وتجملی كندیلرینی اركللره بكندیرمك روحلرینی قایمقدن باشقانه ایچین در ؟ كندیغی بیلن عقلی باشنده ناموسلی هیچ بر مسلمان قادیانی تصور اولونه ماز ، كه زوجك حق مشروعی اولان بوتیزین وتجملی ، بواحتشام نسویهی ناخمرلره كوسترمك ، فتنلر ، فسادلر اویاندیرمق ایچین سواقلره دوشسون ، خلاصه بك افندی یوز تستری فرض اولان اعضانك برنجیسیدر . بوحقیقت بدیهیدر . تكرار ایدرم : یوز آچیق اولدقدن صوكر صبرتنده کی چارشافك هیچ بر حكمی قالماز . او ، غیرمتستره دیمكدر . فرض ایدیكنزكه عادتاً متستره ایمش . بزم دینیز ، عادت دكل ، عین حقیقت ، محض حكمتدر .

كچن سنه ینه بو صحیفه لر اوزرنده تستر نسوان نامنه یازدیغم مفصل بر مقاله ده بوحقیقتلری ، بوحكمتلری ذكر ایتشدم . او مقاله یی ایسترسه كر كوروكر . قادیانك والده لك چاغنی كچیردیكندن ، یوزی بوروشوب صاچلری آغاردقدن صوكر چارشافنی آتمه ماذون اولدیغنی ، مع مافیه تستر ینه خیرلی اوله جغنی آیه جلیله ایل اثبات ایتشدم . قادیانك ؛ كنجلك كنده ، والده لك دمنده تسترله مأمور اولسی ، آلتشنی كچدیكن صوكر اوندن آزاده قالمسی نه بویوك بر حكمتدر . مراد الهی مؤمنلك انسانچه حقیقی بز جان مدنیت ایچنده یاشامه لریدر . قادیانك حاكم اوله بیللملری آیریجه بر بحث تشكیل ایده جك قادار اوزوند . بناء علیه بونی جوابك اوچنجی قسمنه تعلیقه مجبور اولدم .

محمد فخرالدین

تشیانسیلا

ملاحظات متنوعه

جهان دیده بعض اعضا طرفندن ایدیلن تلقینات رفاقتکاری ایله برابر مرض خطابتك ینه آز چوق حكمنی سوردیكى آكلاشلمقده در . كندی حریت مشروعه سنك قدرینی بیلن بشقه لرینك حریت مشروعه سنه تعریض ایتمکی ، خال كتورمکی خاطرندن بیله كچورمز . بزده كیمسه نك مشروع صورتده وقوع بولان حریت كلامنه - حتی فعلاً مقدر بیله اولسه ق - ایلشیمکی خاطر مزه كتورمز . فقط كلامك مجلسك هیئت عمومیه سنجه تذكر اولنان كافه مواد حقنده كرسی خطابه چیقوبده لاف آتمق صورتنده استعمالنده بر اصابت كوره میز . بیلیم كه طشره ده کی دوائر انتخابیه كندی مبعوثلرندن ایش چیقارمغه یاردمدن زیاده لاف چیقارمغه چالیشمقی بکلیورلر . مجلس مبعوثانده اك زیاده صرف مساعی اولنه جق یر ، هیئت عمومیه صالونی اولیوب انجمن اوطه لری بولندیغی معلومدر . فقط بر انجمن فعالیت وسرعت معامله یه نه قدر همت ایدرسه ایتسون چیقاره جنی ایشلرك هر ماده سی حتی هر نقطه سی هیئت عمومیه خطابتلری سبیلله دوچار تعویق اولور ، طاقیلوب قالورسه انجمنلرك فعالیت سریمه سندن منتظر اولان قائده عملیه دخی حكمدن دوشر .

بر انجمنك مذاكره سی اوانجمنده اعضا اولیان مبعوثلر ایچون دخی آچیق بولندیغی اصولنه نظراً عجبا هیئت عمومیه نك برچوق قیمتدار ساعتلرینی اشغال ایدن ملاحظات خطیبانه نك بر قسمی ده انجمنلره كیدیله رك صرف اولنسه مملكت ایچون ده خیرلی اولمازی ؟ هله بر انجمنك اعضاسندن بولنوبده اوانجمنك كافه مذاكراتنده حاضر بولمیان وفقط انجمنك چیقاردیغی ایش هیئت عمومیه یه كنجه دهان تنقیدی آجان مبعوثلری نصل معذور كورملی بیلیم . عجبا هیئت عمومیه ده حاضر بولنان غزته مخبرلری انجمنلره ده دعوت اولنسه ده منسوب اولدقلری غزته لره « فلان رك مبعوث محترمی فلان انجمنده شویله سویلدی ، بویله ملاحظاتده بولسیدی » دیه یازسه لر هیئت عمومیه ده اجرای حكم ایدن مرض خطابه برچاره تشكیل ایدرمی ! یالكنز مجلس مبعوثانمدره دكل كافه مجالسمزده دخی نظریاته بك زیاده طالمق احتمالی واردر . بوتون مجالسمزده اهل خبره دن اولیلر بیله رفیقلرینی محتاج ایقاظ وتعلیم می فرض ایدرلر ، ندر ، تطویله کیریشورلر . بزده دلائلی منقح صورتده ترتیب وسؤال ویاجوابی وضوع اوزره تقصیر ایلك قدرتی مع التأسف بك آذر . هله رأیمزده اقلیتده قانجه كوستردیكنز خشونت حال وقال قولایجه معذور كوریلور قصورلرمزدن دكلدر . كندی فكرمرك علویت وتفوقه نه قدرده قائلز ! حسیاتمزه نه قدرده مغلوب آدملر ایمشز !

§

یاسی ، یاسی ، خشنود سزلق ، هر كسده وهر یرده خشنود سزلق ! یاسی مسعودیت دینیلن شیئی بولق هر كسك كندی النده اولدیغنی ادعا ایدن اجانب كلوبده حالمزه دقت ایتسه لر كیم بیلور بو مملكت خلقنی نه قدر عجز ومسكنتله اتهام ایدرلردی . استحقاقنك

مجلس مبعوثانده یکی مبعوثانندن بکلینان مسلك فعالیت حقنده کی حسیات علام بیلیم كه ایلرسی ایچون هنوز امید ویره جك قدر كثرنلیمیدر . مجلس حاضر ك دورت سنه لك عمر تشریغنی آتام ایده بیلیم ایچون سوزدن زیاده ایش چیقارمسی لازم كلور . بویابده

ترکدن و ترکک عربدن آری اوله رق وقار و شرف استقلال ایله ادامه حیات ملیه ایدمه میه جکی و ترک کردن اول عربلرک محکوم دول اجنبیه اوله جنی حقیقی هر طرفده آ کلاشلغه باشلادی .

بو کون مع التأسف تفرقه افساداته الک زیاده معروض قالان بر طائفه عثمانیه وارد در که اوده آرنوود قومیدر . مجلس مبعوثانی - قوانین و بودجه ایله متادیا اوغراشغه مجبور اولدینی شو صروده - استیضاح وسیله لرندن طولانی بولتیقه مذا کرات مضره سیله اشغاله سوق ایچون چوق چالیشان جنوبی آرنوودلق مبعوثانلرندن برینک کچنده کرسی مجلسدن آرنوودلر حکومت عثمانیه دن مایوس قالورلر ایسه باشلرینک چاره سینه باقه بیله جککری ، یولنده بر لاف فیرلاتدیغی غزته لرده کورمش ایدک .

دولت عثمانیه ده مقامات مهمه ابراز ایلش وعالم عثمانیده برر صورته تمیز ایتش بر چوق آرنوود ذوات ظهور ایلدیکنی تاریخ بزه کوستریور که اوافق بر قومدن بوقدر کثرتلی افرادک نائل اقبال وتمیز اولمق ایچون میدان بوله بیلمسی صرف وحدت ملیه اسلامیه قاعده سنک نتایج منضمه وعلویه سننددر . یوقسه بو حالی ذکاوت و معرفت ، شجاعت و غیرت کی اوصافده آرنوود عرقه منسوب اولانلرک ترک و کرد و عربیه فائق بولندقلرینه عطف ایتک پک باطل برادعا اولور . عجبا آرنوودلر بزدن آری اوله رق بویوک برسمادت واقباله نائل اوله بیلورلرمی ؟

اصلاً و قطعاً ! اول امرده زمانمزه افرادی قلیل اولان ملتله ایچون محافظه استقلال سیاسی فرصتی کاملاً زائل اولوب کیتمکده در . حتی غربی آوروپانک نوروچ ، دانیمارقه ، هولاندا کی پک مترقی و متمدن اولان ممالک صغیره سی اه لیس بیله بویوک دولتلرک شرقی - وسائط معلومه ایله تدریجاً - پارچه لیوب تحت حکمه آلدقندن صوکره نوبتک کندیلرینه کله جکی و هر حالده بویوک دولتلرک ملل مستقله صغیره یی یومق اشتها سننده بولندقلری اندیشه سیله شیمیدین معذب اولمغه باشلامشدر . آرنوود قومه منسوب برطاقم حریص و مغرور بولتیقه جیلرده منصفانه دوشنورلر ایسه اعتراف ایدرلر که دولت عثمانیه دن - ولو که قسماً اولسون - افتراقه سوق اولنمق ایستیلن آرنوودلرک عاقبتی اجنبینک محکوم ربه مطاوعی اولمقدور . بویوک غرب دولتلرینک تحت حکملرینه کچن کوچوک و غیر مترقی ملتله افرادینک (سیتو آریه ن) حقوق متساویه و وطنداشانه دن محروم اولدقلرینی و علی الخصوص مسلمان ایسلر (اندیژن) حالتی اکتساب ایلوب برلی رعیه وضعیت سفلیه سینه دوشدکلرینی آکلایه مینلر مرکز حاله ملکلر آغلار ، شیطانلر سونور .

§

وسائله خارجه نیک مناسبات خارجه من حقنده صدر اعظم پاشا لزوم اصرومی حضرتلرینک مجلس مبعوثانده سویلیدیکی سوزلری غزته لرده اوقودق . بر ایکی نقطه سی حقنده نظر دقتی جلب ایتک

فوقنده کی مقاماتی بولانلر ، مقدار سعیدن زیاده نعمت الله ایدنلرده خالدن مشتکی ؛ حسن طالعک جلوه سینه نائل اولانلرده بدبختان امت قدر مایوس . حتی مشاهده شخصییه بناء دیه بیلورم که بر فرصته اولجه یوکنی طوتوبده شیمدی آوروپانک الک راحت یرلرنده و صحت تامه ایله یاشایه بیلنلر مزده دخی حسیات مایوسانه ظالدر . عجبا آوازه شکایاتی قوپاران قافله مایوسانه مملکتک مقدراتی تنظیم ایتک وظیفه سی ویرلسه وضع مسعودیه امکان بولنورمی ایدی ؟ بز ظن ایتیز . تنبلک ، فساد اجتماعی ، وظیفه ناشناسلق بومایوسیت مسکینانه نک اسبابنددر . اذهان عامه فنالق بکلمکه او قدر مائلدر که بومملکتک دشمنی اولانلر الک آقیری برروایت مصیبت اشاعه ایتسلر همان بیکلرجه کیمسلر اوزرنده ساحرانه بر نفوذ اقناع اجرا ایلیه بیلورلر . بعض کیمسلر لطیفه طرزیه بو حال مملکتک آب وهواسنک تاثیرینه اسناد ایدرلر . بوراده کی جماعات اجنبیه مملکتک آب وهواسنی پک اعلا ، پک مفرح بولش اولمق کرکدر که دائماً ایشلریله مشغول اولیورلر ، حیاتندن ذوق آلیورلر . آنلرده بر جمعیت مدنییه لایق صورتده برعائله حیاتی بولنیور ، اکثریسنده ذوق عرفانی وار ، فن و صنعت حصر هوس ایتک استعدادی وار ، ادبیات متنوعه دن ، صنایع نفیسه دن ، آثار عتیقه دن ذوق آلیورلر یا بز بدبختلر ؟ دائماً چکه من صارقش ، یوزومن اکشیمش ، بر عصیت بر مصیبت دیده دوز انتظار اولوب قالمشز .

بشقه مملکتلرک بعض اقسامنده دخی شورش وعصیان ظهور ایدم بیلور ، بشقه مملکتلرده موقعی و شخصی مهم برناظر استعفا ایدرک مشکلات موقته ظهور ایلیه بیلور ، بشقه مملکتلرده بش اون ویا برقاچ یوز عسکر مطالب تهدیدکارانه یه جرأت ایدم بیلورلر . لکن مملکت هرج و مرج اوله جقمش کی ناس تلاشه دوشمز ، حادثات بروضع مردانه ایله تاقی اولنور ، هیجانده نه قدر بویوک اولورسه اولسون آز بر زمان ظرفنده زائل اولور کیدر .

§

عثمانیه یقه اساسی ترک قومه منسوب بر خاندان ذی قدر تفرقه ملیت و قدرت طرفدن قورلمش اولمقله برابر بودولت هیچ بروقنده بر ترک دولتی شکل مختصنده حکم سورمه مشدر . لوای عثمانی آلتیه کیرن اقوام مسلمنه متنوعه نک نظر سلطنتده دائماً مساوات موقعی بولنمشدر که بوده نفوذ اسلامیتک وجوده کتوردیکی وحدت امت قاعده سی سایه سننده در . حال بویله ایکن عثمانیتی تشکیل ایدن طوائف ناسک اسلامه تابع اولان قسمنده بیله نفوذ غریبون مقتضاسندن اوله رق بعض مرتبه آریلق غیریلق علامتی ظهوره کلکه باشلامشدر . بر زمانلر سوریه لی غیر مسلم بعض بولتیقه جیلر - بر مقتضای منفعت شخصییه - بر مسئله ملت عربیه احداثیه اوتوده بروده اوغراشهرق اجانب لهنده عثمانیتک وحدت سیاسی سینه بر ضربه اورمق ایستمشدری . فقط بین الاسلام تیقظ مدنی حصولی اوزرینه عربک

برعامل موجود در . شو عامل ده ملتلك كندیلری و آنلك منافع حیاتیه لریدر . الیوم بتون آوروپا ایچنده بر دولت یوقدرکه امور مملکت یالکز بر ذالك و یاخود بر هیئت ممتازة نك یداققدارنده تمرکز ایتش اولسون . هر یرده مملکتی اداره ایدن یا طوغرودن طوغرویه ملت کندیلی و یاخود ملتک تمایلات و اراده سنی نظر دفته آلمق مجبوریتده بولسان بر صنف اهالیدر . حتی روسیه ده بیله شو قاعده بر درجه یه قدر حکمفرمادر . بناءً علیه زمانزده حکمدارلرک و یاخود ناظرلرک ملاقاتلری اسکی اهمیتنی غایب ایتشددر . حکمدارلر و یاخود ناظرلر کندی آرالرنده کوروشه رلر قبول ایتش اولدقلری قرارلرک اجرایی ایچون مطلق ملت طرفندن تصویب ایدلمه سی لازمدر .

ایشته بونک ایچوندرکه الیوم بتون آوروپای مشوش بر خالده بولندیران و هر دقیقه صلح عمومینک اخلاقی قارشیسنده صاقلایان عثمانلی - ایتالیان محاربه سی حقنده ایکی حکمدار آراسنده تعاطی ایدیلن بیاننامه رسمی ده مسکوت عنه کچشدیرلشددر . زیرا حکمداران مشارالیه مانک افکار و تمایلاتی نه اولورسه اولسون آنی موقع اجرایه قویاجق آرقه لرنده بر ملتک موجودیتی و بالخاصه آنلره تبعیت ایدمکک بر عثمانلی و یاخود ایتالیا ملتی اولمایددر . حالوکه حکمدارلر ده پک اعلا بیلورلرکه اولا منسوب اولدقلری ملتلك منافع ذاتیه سنده متخالف بر حرکتده بولنه مزملر و بولنسلر بیله نه عثمانلوقده ، نه ده ایتالیا ده کندیلرینسه تبعیت ایدمکک بر ملت کورمیه جکلرددر . فی الحقیقه دور سابق آوروپا حکمدارلرینی باشقه تعامله ، باشقه عنعنله آلدیرمشدی . بونلر ایسته دیکلری زمان زبون وجین بر حکومت واسطه سی ایله قرارلرینی ارزولری دائره سنده اجرا ایتدیر یورلردی : مملکتک بر عضوینی قوبارارق دیکرینه بخش ایدیلورلردی ، یاخود اک مقدس حقوقی پایمال ایدیلورلری ؛ ایشدن بی خبر ملت سس بیله چیقارموردی . فقط بوگون حال و موقع عثمانلوقده باشقه بر نك اخذ ایتشددر . بوگون بتون آوروپا و حکمدارلرنجه پک اعلا ملومدرکه عثمانلو ملته منافع ذاتیه و شرف نفس ملیسنه مخالف هرهانکی بر قراری یوتدیره جق هیچ بر حکومت ، هیچ بر هیئت وکلا متصور بیله دکلدر . ایشته بونک ایچوندرکه حکمدارلر ایسته سیدیلر بیله ملت عثمانیه نك تمایلات مشترک سنده قارشی هیچ بر قرار قبول ایدمزلردی . مکرکه ماتی جبراً وقوه مسلحه ایله قرارلرینه تبعیت ایتدیرمکه تصمیم ایتش اولسونلر ! فقط اوزمانده بونلر آرقه لرنده کندیلرینی تقویه ایدمکک بر ملت بولورلرمیدی ؟ بوگون باشقه لری ایچون قان آق تدریره جق ، پاره لر صرف ایدمکک ، حربک اقتضای ایتدیکی بر جوق فدا کارلقلره تحمل ایدمکک آتشدن کستانه چیقارته جق یروزنده بر ملت بیله بولمز ! بناءً علیه حکمدارانک حرب حاضر حقنده هیچ بر قرار اتخاذ ایتمه ملری ، حتی توسط ، مداخله ، قونفرانس کبی وسائطدن بیله حرف واحد بحث ایتمه ملری کرک کندی ملری منافی نقطه

ایسترز . فرانسز سرمایه دارانک آناطولیده یابه جقلری دمیر یوللرندن بحر سیاه حوزه سنه عائد اولان قسبک ماده انشاسی دور سابقده اورالرده روسیه یه ویریلن منطقه نفوذ صلاحیت مشروعه و مضره سندن طولانی دوجار عقده اولمقده ایتش . فرانسز سرمایه دارانک اول امرده بومنه نفوذ مسئله نك تسویه سنی طلب ایللری شبهه یوقدرکه روسیه نك پارسده اجرا ایلدیکی دیپلوماسی نفوذی سایه سنده در . حکومتک بوبابده کی حسن نیت و غیرتندن امینز . لکن روسیه نفوذی قارشوسنده حکومتیز منفعیت دولتی پارسده هانکی واسطه مقتدره سیاسیله ترویج ایدم بیله جک ؟ فرانسه ده کی دیپلوماسی وسائطمکک عدم کفایتنه حالا قناعت کمدی می ؟

بغداد و بصره حوالیسی دمیر یوللرینه عائد مذاکراتک تسویه سنه دخی حکومتک لوندرده توسط ایلدیکی مقامی ده صدر اعظم حضر تلیریان و حتی او ایشله مشغول اولانلرک اسملرینی بیله تصریح بویوردیلر . بونلرک امر مهم مذکورک تسویه سی ایچون قارشولرنده بولنه جق حمیتلی ، فعال ، متفنن ، دوربین و فطانت سیاسی صاحبی انکلز مأمورلرینی تصور ایتدکک بازارلقدن نه قدر موفقیتله چیقابیله جکمز ده دوشینور و طوغریسی مأیوسیت حس ایلپورز . حکومت حاضره منافع خارجه مزنی تأمین خصوصنده غیر منکر اولان مساعیدنک مظهر موفقیت اولسی ایچون اول امرده خارجه بولان آلات و وسائطک تجدید و یا اصلاحه همت ایلیدر .

چ - ش - ز

بالمق ملاقاتدن صوکره

اطرافنده بر جوق قیل و قاللر ، مهیج شایعه لر دوران ایدن آلمانیا ایمپراطوری ایله روسیه ایمپراطورینک بالمق دکزی اوزرنده کی ملاقاتلری اولدی بیتدی . ملاقاتدن صوکره تبلیغ ایدلش اولان بیاننامه رسمی بزه اولندنده بیلدیکمز و بیک کره . رجال سیاسیله آغزلرندن ایشتدیکمز حقیقتلری تکرار ایتمکدن باشقه برشی اوکرمه دی . بیاننامه مذکورده حرب حاضر مسکوت عنه کچشدیرلمکله برابر روسیه ایله آلمانیا دولتلرینک آراسنده بالقانلرده استاتوقونک لزوم محاذمه سنه ، صاح و مسالمتک اخلاصه میدان ویریه میه جکنه و وضعیت بین المللیه ده موجب اندیشه هیچ بر مسئله مهمه نك موجود اولمده دیغه عائد نقاط نظرلرینک توافق ایتدیکی سوبله نیلور .

دیمکک ملاقات مذکوره ظن ایلدیکی قدر آثار مهمه یی تولید ایدمدی . ذاتاً بویله اولاجنی مسائل سیاسیله واجتماعیه ایله توغل ایدنلر ایچون تا اولدن معین ایدی . زیرا ایچنده یاشادیغمز عصر آرتق ایکی حکمدارک یک دیکری ایله کوروشه رلرک ملتلك مقدراتی تعیین ایدم بیله لرنه مساعد و محتمل دکلدر . عصر مذکورده امور سیاسیله واجتماعیه اوزرینه حکمدارلرک ارادات شخصیه لرندن دهامؤثر